

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 30/2024

3. júl 2024

Neverejné zasadnutie pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 3. júla 2024 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 3/2024 o návrhu prezidentky Slovenskej republiky, skupiny 36 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a skupiny 39 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky o súlade zákona z 8. februára 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a vyslovil nesúlad niektorých ustanovení tohto zákona.

Ústavný súd sa od začiatku konania riadil svojou judikatúrou týkajúcou sa tak preskúmavania vád zákonodarného procesu, ako aj preskúmavania trestného zákonodarstva v súlade s princípom minimalizovania zásahov do pôsobnosti zákonodarcu a jeho autonómie. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že legislatívny proces prijímania napadnutého zákona neprebehol bezchybne a v žiadnom prípade neschvaľuje pravidelné alebo nadmerné používanie skráteného legislatívneho procesu či skracovanie lehôt v rámci diskusie v parlamente. Avšak po vlastnom prieskume v návrhoch označených vád legislatívneho procesu ústavný súd nezistil, že by namietané nedostatky dosahovali ústavnoprávnu intenzitu takého charakteru, ktorá by znamenala ústavne nesúladný zásah zákonodarcu do ústavných práv alebo princípov.

Namietané zmeny trestných sadzieb, zmeny v spôsobe určenia hraníc výšky škody, zmeny v možnosti uloženia podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody a zmeny v premlčaní ústavný súd posudzoval v plnej miere s rešpektom k predchádzajúcej judikatúre o deľbe moci v oblasti trestného zákonodarstva a nezistil, že by napadnutý zákon bol celkom zjavne excesívny alebo produktom svojvôle zákonodarcu vo vzťahu k zmenám v právnej úprave týkajúcej sa majetkovej, hospodárskej a korupčnej trestnej činnosti.

Ústavný súd vyslovil nesúlad prechodných ustanovení týkajúcich sa trestu prepadnutia majetku, ktoré prikazujú po obnove konania vyvolanej skorším zrušujúcim nálezom ústavného súdu použiť novoúčinné znenie napadnutého zákona vo vzťahu k tejto otázke, aj keď priaznivejšie pre páchatel'a môže byť aktuálne účinné znenie trestného zákona generované práve týmto skorším nálezom.

Z rovnakých dôvodov za nesúladné s ústavou považoval ústavný súd aj prechodné ustanovenie napadnutého zákona, ktoré umožňuje považovať pri spätnom použití nových, pre páchatel'a priaznivejších pravidiel týkajúcich sa trestnosti činu trestné stíhanie za premlčané len v prípade, ak dôvody skoršieho prerušenia premlčania nastali po márnom uplynutí novoustanovenej premlčacej doby len prvýkrát.

Ústavný súd tiež vyslovil nesúlad prechodného ustanovenia, ktoré ministromi spravodlivosti umožňuje podať dovolanie v neprospech obvineného späť do troch rokov pri dohodách o vine a treste schválených pred 15. marcom 2024.

Súčasťou odôvodnenia nálezu je právny názor na ústavnokonformný výklad napadnutého zákona, podľa ktorého ustanovenia o predĺžení lehoty na podanie dovolania v neprospech obvineného na tri roky a o rozšírení oprávnenia ministra spravodlivosti podať dovolanie aj proti rozsudkom súdu o schválení dohody o vine a treste možno použiť len pri rozhodnutiach, ktoré nadobudli právoplatnosť najskôr 15. marca 2024.

Napokon ústavný súd vyslovil nesúlad ustanovení upravujúcich možnosť použiť nezákonne získaný dôkaz v trestnom konaní, aj keď výlučne len v prospech obvineného.

V ostatných častiach návrhom navrhovateľov nevyhovel. To sa týka aj častí napadnutého zákona súvisiacich so zrušením úradu špeciálnej prokuratúry. Ústavný súd pritom vychádzal z vlastnej judikatúry, podľa ktorej vznik a existencia úradu špeciálnej prokuratúry ako súčasť generálnej prokuratúry nepredstavovali zásah do čl. 150 ústavy práve preto, lebo právomoc generálneho prokurátora vo vzťahu k činnosti úradu špeciálnej prokuratúry bola obmedzená len čiastočne a nebola obmedzená v rozsahu, ktorý by popieral postavenie generálneho prokurátora podľa čl. 150 ústavy. O to menej môže predstavovať neústavný zásah zákonodarcu do organizácie a štruktúry prokuratúry zrušenie úradu špeciálnej prokuratúry. Zrušením úradu špeciálnej prokuratúry nedochádza k narušeniu systému slovenskej prokuratúry ani medzinárodných záväzkov, keď agendu úradu špeciálnej prokuratúry preberajú iné útvary v rámci prokuratúry podriadené generálnemu prokurátorovi.

Dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Ústavný súd Slovenskej republiky.

Viac informácií môže médiám poskytnúť

hovorkyňa Ústavného súdu SR PhDr. Martina Ferencová, PhD.

telefón: 055/7207 295, mobil: +421 918 827 344, e-mail: martina.ferencova@ustavnysud.sk